

COMUNICAT privind Atelierul profesional național *Fișiere de autoritate (nume și subiecte) în sistem automatizat: realități și tendințe*, 29 noiembrie 2013

Elena HARCONIȚA

Biblioteca Științifică a Universității de Stat „Alec Russo” din Bălți, Asociația Bibliotecarilor din Republica Moldova, Secțiunea *Biblioteci Universitare*, Secțiunea *Catalogare și Indexare* au organizat pe 29 noiembrie 2013, în spațiile Bibliotecii Științifice USARB, Atelierul profesional ***Fișiere de autoritate (nume și subiecte) în sistem automatizat: realități și tendințe***.

Moderator: **Elena HARCONIȚA**, Directorul Bibliotecii Științifice USARB.

Au participat 30 de bibliotecari, inclusiv 16 reprezentanți de la Biblioteca Centrală a Universității de Stat din Moldova, Biblioteca Științifică ASEM, Departamentul Informațional Biblioteconomic ULIM, Biblioteca Republicană Științifică Agricolă a UASM, Biblioteca Științifică Medicală a USMF „Nicolae Testemițanu”, Biblioteca Tehnico-Științifică a Universității Tehnice din R. Moldova, Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă”, Biblioteca Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice, Biblioteca Republicană Tehnico - Științifică, Biblioteca Națională Pentru Copii „Ion Creangă”.

În cuvîntul de deschidere, **Elena HARCONIȚA**, Directorul Bibliotecii Științifice USARB, a prezentat programul atelierului, menționînd importanța unor astfel de întruniri pentru formarea profesională continuă, schimbul de experiență, soluționarea problemelor în domeniu.

Lina MIHALUȚA, director adjunct, în comunicarea „**Fișiere de autoritate pentru nume la Biblioteca Științifică USARB: autori persoane fizice: cadre didactice/ bibliotecari; colectivități; entități geografice**” a relatat despre experiența creării fișierelor de autoritate la Biblioteca Științifică, proces început odată cu implementarea Soft-ului integrat de bibliotecă TinLib. Au fost prezentate etapele de realizare, sursele de bază utilizate la construirea Fișierului de autoritate, conceptul, harta-traseu, responsabilitățile, chestionarul, macheta cîmpurilor, mostre de fișiere de autoritate Nume de persoane (Cadre didactice, bibliotecari) în TinLib și webOPAC. De asemenea, au fost elucidate unele dificultăți în crearea fișierelor de autoritate (număr mare de cîmpuri, imperfecțiunea sistemului de a păstra și afișa informațiile despre autori, lipsa trimerelor la formele asociate ale numelui însoțite de „**vezi**” și „**vezi și**”, dispariția informațiilor din motive necunoscute din TinLib și Web-OPAC, nedorința unor cadre didactice de a furniza date personale).

În acest context, sînt binevenite propunerile de actualizare, la nivel național, a procesului de partajare a funcțiilor privind crearea Fișierelor de autoritate: scriitori, oameni de știință, de cultură, politicieni, personalități cu renume din diverse domenii etc. de către Biblioteca Națională și Camera Națională a Cărții; bibliotecile universitare – cadre didactice și bibliotecari, bibliotecile publice – personalități locale. Aceste date s-ar comasa într-un fișier de autoritate unic; determinarea cîmpurilor obligatorii și facultative din macheta FA; cel mai important - achiziția unui soft care să poată întreține FA nu numai pentru nume de persoane, dar și pentru colectivități, entități geografice.

Atelierul a continuat cu comunicarea **Silviei HABAȘESCU**, șef secție *Bibliografie*, Biblioteca Științifică ASEM „**Utilizarea tezaurului multilingv EuroVoc: experiențe ale Bibliotecii Științifice ASEM**”. Vorbitoarea a prezentat tezaurul multilingv și multidiscplinar EuroVoc utilizat de către Biblioteca ASEM în crearea vedetelor de subiect (ediții, versiuni lingvistice, domenii acoperite, convenții, structura, domenii și microtezaure, conceptele care alcătuiesc tezaurul, termenii etc.) Tezaurul [EuroVoc](http://eurovoc.europa.eu/drupal/?q=ro) acoperă terminologia domeniilor de activitate ale Uniunii Europene iar, începând cu ediția 4.3, a fost publicat și pus la dispoziție pe (<http://eurovoc.europa.eu/drupal/?q=ro>) în 23 de limbi oficiale ale UE, inclusiv limba română. Toate versiunile lingvistice au același statut: fiecare termen preferat (descriptor) dintr-o limbă corespunde, în mod necesar, unui termen preferat din toate celelalte limbi. Un termen include, în mod automat, toate echivalențele lingvistice ale termenului preferat.

Avantajele EuroVoc - ului: prin standardizarea terminologică a vocabulelor de indexare, acesta permite efectuarea unor căutări documentare mai exacte; multilingvism: stabilirea unor echivalențe lingvistice între conceptele identice exprimate în diverse limbi, permite indexarea documentelor în limba documentaristului și efectuarea căutărilor în limba utilizatorului; pasibil de a fi consultat și descărcat în ordinea alfabetică și sistematică; accesibilitate; este publicat online. Limite: fiind conceput pentru a răspunde nevoilor sistemelor de documentare generală cu privire la activitățile Uniunii Europene, nu este un instrument optim pentru indexarea și căutarea documentelor specializate; EuroVoc nu poate pretinde că acoperă diversele realități naționale la un nivel suficient de detaliat; totuși, se fac eforturi pentru a ține cont de nevoile utilizatorilor din afara instituțiilor UE.

„**Indexarea pe subiecte. Indexarea documentelor cu privire la unele obiecte geografice. Experiențe bălțene**” este titlul comunicării prezentat de Taisia ACULOVA, bibliograf principal, serviciul *Informare și Cercetare Bibliografică*, Biblioteca Științifică USARB. Autoarea a vorbit despre terminologia, funcțiile, tipurile vedetelor de subiect, cerințele față de indexatori care trebuie să poseze cunoștințe aprofundate în domeniul științei din care face parte documentul indexat, să țină cont de necesitățile utilizatorilor.

De asemenea, dna Taisia Aculova a relatat despre experiența Bibliotecii privind indexarea documentelor bazată pe „Indexarea pe subiecte: Ghid metodic pentru bibliotecari” (elaborat de bibliotecarii bălțeni), „Ghidul de indexare Lives-ro” și RAMEAU - experiența Bibliotecii Naționale din Franța, Bibliotecii Congresului din SUA, dar, în ultima instanță, adaptate la cerințele utilizatorilor noștri precum și la posibilitățile TinLib-ului. Adaptând Ghidul de indexare Lives-ro la Catalogul Bibliotecii s-a recurs la schimbarea vedetei de subiect REPUBLICA MOLDOVA în MOLDOVA, iar pentru Moldova - regiunea României MOLDOVA (ROMÂNIA). Aceași variantă recomandă și EuroVoc. Dna Aculova a mai relatat despre Grupul de profil pentru crearea și redactarea vedetelor de subiect, componența, responsabilitățile fiecărui membru, evidența lucrului efectuat.

Zinaida Sochircă, director general DIB ULIM a relatat despre experiența elaborării Fișierului de autoritate, autori persoane fizice, inițiat la ULIM în anul 2006, care s-a realizat în anii 2007-2009 (conceptul Fișierului, Chestionarul, prezentarea în Senat a informațiilor despre Fișierul de autoritate, autori persoane fizice (cadre didactice), organizarea unui atelier pentru bibliotecarii din comunitatea profesională cu această tematică etc.). La moment aceste chestionare necesită revizuirii, și anume simplificarea numărului de câmpuri în macheta Fișierului de autoritate în softul TinLib. S-a mai specificat că succesul acestui proces necesită o promovare, un marketing eficient în comunitatea academică.

Despre experiența Bibliotecii Științifice a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” a vorbit **Adela Negură**, șef-serviciu „Automatizare. Informatizare” în comunicările: **„Elementele de formare continuă a bibliotecarilor la Biblioteca Științifică a Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” și „Crearea vedetelor de subiect în Programul specializat de bibliotecă Q-Series. Experiența UPS „ION CREANGĂ”.**

În comunicări s-a menționat că catalogarea și indexarea cărților o realizează bibliotecarii din serviciul de Catalogare, iar bibliotecarii din sălile de lectură se ocupă de descrierea analitică a publicațiilor periodice. În Bibliotecă sînt instituite ședințe ale catalogatorilor la care se verifică corectitudinea descrierilor bibliografice, ale vedetelor de subiect. Impactul ședințelor cu catalogatorii este unul benefic, pe parcurs micșorîndu-se numărul de greșeli pe care le comiteau la început bibliotecarii din sălile de lectură. De asemenea, s-a relatat succint despre experiența de creare a vedetelor de subiect în Programul Q-Series. S-a specificat că crearea unor fișiere de autoritate în conformitate cu regulile stabilite de forurile de specialitate este foarte importantă, fiind necesară elaborarea unui tezaur național, compatibil cu toate programele specializate de bibliotecă.

Rodica Avasiloaie, președinte al secțiunii *Bibliotecii Universitare ABRM*, *directoarea* Bibliotecii Academiei de Muzică, Teatru și Arte Plastice a felicitat participanții pentru abordarea unei teme actuale, menționînd că este foarte important ca managerii și specialiștii care se ocupă de un domeniu anume să participe la astfel de ateliere unde are loc împărtășirea experiențelor și căutarea soluțiilor pentru problemele comune. Dna Avasiloaie a confirmat necesitatea creării unui Fișier de Autoritate de nume la nivel național și a elaborării unui – *Ghid de construire a Fișierelor de Autoritate (nume persoane fizice, colectivități, entități geografice) și de subiecte în bibliotecile din Republica Moldova*, la care să-și aducă aportul Biblioteca Națională,

Camera Națională a Cărții, bibliotecile universitare și specializate.

În urma dezbatărilor pe marginea subiectului atelierului profesional național *Fișiere de autoritate (nume și subiecte) în sistem automatizat: realități și tendințe*, participanții propun:

1. Crearea unui grup de lucru, sub egida Secțiunii Catalogare Indexare a ABRM, pentru elaborarea *Ghidului de construire a Fișierelor de Autoritate (nume persoane fizice, colectivități, entități geografice) și de subiecte în bibliotecile din Republica Moldova* în care s-ar regăsi:
 - 1.1. Indicațiile metodice necesare;
 - 1.2. Modelul actualizat al Chestionarului pentru *Fișierul de autoritate nume de persoane fizice*; 1.3. Prezentarea tuturor instrumentelor: standardelor, limbajelor de indexare RAMEAU, LIVES-RO, EuroVoc, AgroVoc, Mech ș.a. pentru cunoașterea și aplicarea în instituțiile bibliotecare din R. Moldova.
2. Actualizarea procesului de creare a Fișierului de autoritate – *Personalități din Republica Moldova* la nivel național cu contribuția Bibliotecii Naționale, Camerei Naționale a Cărții, bibliotecilor

universitare, specializate și publice cu posibilități de import / export a înregistrărilor.

3. Instruirea continuă a bibliotecarilor din domeniul privind catalogarea și indexarea în sistem informatizat.

Elena Harconița, director BȘ USARB

